

Kurjer Łódzki

dzennik polityczny, społeczny i literacki

CENA PRENUMERATY: w Łodzi z odroczaniem do domu i na prowincji rocznie Mk. 36, półrocznie Mk. 18—, kwartalnie Marek 9, miesięcznie Mk. 3—, w tymczasem kwartalnie Mk. 10,50

Piątek, 10 maja 1918 r.

CENA OGŁOSZEŃ: Na stronie I-iej w tekście Mk. 1,75 f. z wiersz pol. jednol. nowy. Nekrologja i Reklamy 75 f. z wiersz pol. Ogłoszenia wyżej. 50 f. z wiersz pol. Drobiazgi 7 f. z wiersz

Składajcie ofiary na szkoły na Podlasiu i Chełmszczyźnie.

2-ga LOTERJA KLASYCZNA
na rzecz Towarzystw Kulturalno-Oświatowych
CIĄNIENIE DZIS!

Traktat pokojowy z Rumunją.

Onegdaj podpisany został traktat pokojowy pomiędzy Niemcami, Austro-Węgrami, Bułgarią i Turcją z jednej i Rumunją z drugiej strony.

Strony, zawierające pokój są zdecydowane żyć odtąd ze sobą w pokoju i przyjaźni. Dyplomatyczne i konsularne stosunki zostaną niezwłocznie po ratyfikowaniu traktatu pokojowego znowu nawiązane. W sprawie dopuszczenia obustronnych konsułów zostają zastrzeżone specjalne umowy. Demobilizacja armii rumuńskiej następuje niezwłocznie po podpisaniu traktatu i to w ten sposób, że z osódmu dywizji 1 do 10, które obecnie znajdują się w Besarabji, 2-ga dywizja jazdy rumuńskiej pozostaje na stopie wojennej tak długo, aż dzięki przeprowadzonym przez armię sprzymierzone operacjom militarnym, przestanie istnieć niebezpieczeństwo dla granic rumuńskich. Pozostałe osm dywizji mogą być utrzymane w Mołdawji w zwykłej sile pokojowej. Wszystkie inne oddziały rumuńskie, które podczas pokoju nie istniały, będą rozwiązane. Rezerwiści aż do chwili zawarcia powszechnego pokoju nie mogą być pociągani do ćwiczeń. Posiadane, skutkiem zmniejszenia, bądź rozwiązania oddziałów, działa, konie, wozy i materiały wojenne aż do zawarcia pokoju powszechnego będą oddane do przechowania głównemu dowództwu sprzymierzonych armji w zajętych terytorjach Rumunji.

Zdemobilizowane wojska rumuńskie aż do opuszczenia zajętych terytorjów rumuńskich pozostają w Mołdawji. Do głównego dowództwa rumuńskiego w Mołdawji wstępuje oficer sztabu generalnego państw sprzymierzonych ze sztabem. Również i do głównego dowództwa sprzymierzonych wojsk w okupowanych terytorjach Rumunji wstępuje oficer sztabu, jako oficer łącznikowy. — Rumuńskie siły zbrojne rzecznie i morskie aż do wyjaśnienia się sytuacji w Besarabji utrzymują całkowite swe zatogi i uzbrojenia.

Jeden z dalszych rozdziałów reguluje znane już ustępstwa terytorjalne. Bułgaria otrzymuje Dobrudżę z linią graniczną do Dunaju, pomiędzy ujściem Strumy do morza Czarnego i kanałem św. Jerzego. Granica zostaje wyrównana na korzyść Austro-Węgier, przyczem nowa granica zaczyna się przy przejeździe kolejowym, na zachodzie od wieży Severin, aż na południe od Dadasu majątek państwowy na odstąpionych terytorjach rumuńskich przechodzi bez odszkodowania i bez ciężarów,

jednakże z zachowaniem ciążących na nich praw prywatnych, na państwa, nabywające swe terytoria.

Strony, zawierające traktat, zrzekają się wzajemnie zwrotu swych kosztów wojennych, t. zw. wydatków wojennych na prowadzenie wojny. — Z racji regulowania szkód wojennych trwają w mocy umowy specjalne.

Terytoria rumuńskie, okupowane przez sily zbrojne mocarstw sprzymierzonych zostaną zwrócone w terminie, który zostanie ustalony. Podczas trwania okupacji sily wojsk okupacyjnych nie będzie przenosiła 6 dywizji.

Po ratyfikowaniu traktatu pokojowego administracja cywilna obszarów okupowanych zostanie znowu oddana władzom rumuńskim. Przytem postanowiono, że, w myśl życzenia rządu rumuńskiego, do chwili opuszczenia terenów okupowanych do ministerjum rumuńskiego będzie delegowany jeden urzędnik cywilny z każdej administracji okupacyjnej Urządzenie komunikacyjne, szczególnie zaś koleje, poczta i telegraf pozostaną aż do odwołania pod zarządem wojskowym.

Imigracja do obszarów okupowanych ma odbywać się tylko w takiej mierze, w jakiej rząd rumuński zabezpieczy utrzymanie przychodźców przez odpowiedni dowóz artykułów żywnościowych z Mołdawji lub Besarabji.

Po ratyfikowaniu traktatu pokojowego wojska okupacyjne nie będą już dokonywały rekwizycji. Prawo dowództwa naczelnego do rekwizowania zboża, roślin strączkowych, paszy, wełny, bydła i mięsa za rok 1918, jak również produkcji ropy ziemnej pozostaje jednak w swej mocy. Poza to rząd rumuński ma zadanie uczynić prośbie dowództwa naczelnego o dokonanie rekwizycji na potrzeby armji okupacyjnej. Od ratyfikacji traktatu pokojowego utrzymanie wojsk okupacyjnych łącznie z dokonywanymi na ten cel rekwizycjami będą sily na koszt Rumunji.

Zegluga na Dunaju zostanie na nowo uregulowana, w tym celu Rumunja zawrze z mocarstwami sprzymierzonymi nowy traktat. Rokowania w tej sprawie jak najszybciej rozpoczną się mając w Monachjum. Jako trwałe urządzenie zostanie utrzymana nadal europejska komisja dunajska. Rumunja gwarantuje okretom pozostałym stronom, zawierającym pokój, swobodną komunikację na rumuńskiej części Dunaju z włączeniem przynależnych portów, i nie będzie pobierała od okrętów tych, ani ich ładunków, żadnych opłat, które

wynikałyby jedynie z faktu przejazdu przez rzekę.

Niemcy, Austro-Węgry, Bułgaria Turcja i Rumunja mają prawo postądania na Dunaju parowców wojennych, które mogą pływać z prądem aż do morza, przeciwnie prądowi aż do górnej granicy własnego państwa.

W sprawie równouprawnienia wyznań zostało postanowionem, iż wolność religijna w Rumunji nie może mieć żadnego wpływu na stanowisko prawne mieszkańców, głównie zaś na ich prawa polityczne i obywatelskie.

Ostatni artykuł zawiera końcowe postanowienia. Według nich, kwestje gospodarcze zostaną uregulowane przez umowy dodatkowo i, o ile nie została powzięta inna decyzja, nabiorą one mocy jednocześnie z traktatem pokojowym. To samo tyczy się i odnowienia stosunków prawnych, unormowania kwestji szkód wojennych i cywilnych oraz wymiany jeńców i internowanych cywilnych. Dokumenty ratyfikacyjne mają być jak najszybciej wymienione w Wiedniu.

Ze strony niemieckiej traktat podpisał: sekr. stanu v. Kuehlman, rzecznik tajny v. Koerner, radca ministerjalny Krieger, generał-major Bell, Kapitan Wene; ze strony austriackiej: baron Burjan, z bułgarskiej: prezes ministrów Radosławow, minister skarbu Tonzew i generał Tantioff następnie poseł Kostow i prof. Milesticz, jako przedstawiciel Rumunji podpisał prezes ministrów Marghiloman, minister spraw zagranicznych Arion, oraz ministrowie — Papiniu i Burghel; pełnomocnikami Turcji byli: minister spraw zagranicznych Messini bej, jak również Izzet pasza, oraz podsekretarz stanu do spraw zagranicznych Rachakilemet bej.

Wybory do gmin żydowskich.

Wybory do gmin żydowskich w Królestwie są w pełnym biegu. W Warszawie ukończono już przyjmowanie deklaracji. Jak się dowiadują żargonówki, wybory w Łodzi rozpoczną się dopiero po zupełnym ukończeniu wyborów w stolicy.

Tymczasem agitacja przedwyborcza zarówno u nas, jak i w Warszawie — doszła do zenitu.

Zwłaszcza nadzwyczaj ostrą walka zarysowała się między partjami nacjonalistycznymi (ludowcami i sjonistami) a asymilatorami t. j. dotychczasowymi panami gminy. — Ludowcy postawili tutaj wszystko na jedną kartę, aby uczynić na swoim i wydrzeć tak potężną placówkę życia żydowskiego z pod wpływów asymilatorskich i ortodoksyjnych.

Chodzi bowiem o to, iż „ludowcy” i sjonisci, zdobywszy tak trwały grunt, jakim jest bezsprzecznie gmina żydowska, starać się będą wszelkimi siłami i środkami zwiększać

kontrasty polsko-żydowskie, wcielając swe separatystyczne uroszczenia w czyn. Zapowiedź przyszłej wrogi dla polskości, gospodarki swojej w gminie żydowskiej — rozwinęli już nacjonalisci w obszernym programie, w którym mówią najszerzej o „obronie interesów nacjonalistycznych żydostwa” itp. Dlatego też dojście do władzy w gminach żydowskich ludowców i innych separatystów jest bardzo dla interesów polskich niepożądane.

O nader niskim poziomie kulturalnym sfer nacjonalistycznych, litwackich świadczy fakt, iż na drodze ku osiągnięciu swych celów nie przebierają one w środkach, uciekając się nawet do użycia kijów, rzucania krzesłami w przeciwników i t. p.

Każdy „meeting” wyborczy żydowski nie obejdzie się bez białutki.

M. Skielarz.

Z Rady Miejskiej.

W ubiegły wtorek, pod przewodnictwem d-ra Rosenblatta odbyło się posiedzenie Rady miejskiej przy udziale 39 radnych.

Po zatwierdzeniu porządku obrad dr. Rosenblatt odczytał uchwałę komisji organizacyjnej Związku miast, dotyczącej się zwrotu kosztów szpitalnych.

Według tej rezolucji, zarządy miast w żądaniu zwrotu kosztów szpitalnych od dozorów różniczkowych za czas od 1 stycznia do 1 kwietnia 1918 r. mają za sobą prawo; należy jednak żądać zwrotu kosztów rzeczonych od tych dozorów tylko za ubogich żydów, niestatych mieszkańców.

Magistrat m. Piotrkowa zakomunikował Związkowi miast projekt Banku Ratunkowego, który to projekt był odczytany na sesji kwietniowej. Komisja organizacyjna Związku miast uznała, iż projekt m. Piotrkowa nie jest należycie opracowany i że w obecnej formie przechodzi granice urzędowej wstrzymania, ze względu jednak, że zawiera on myśl doniosłego znaczenia, można mieć nadzieję, że z idei tej będzie można skorzystać, opracowawszy ją odpowiednio, oraz przystosowawszy do potrzeb i warunków.

Prócz tego przewodniczący po dał do wiadomości zebranych zaproszenie prezydium Rady Miejskiej od komisji organizacyjnej w Łodzi do przyjęcia udziału w obchodzie 100-iej rocznicy śmierci gen. H. Dąbrowskiego, na co zebrani wyrazili swą zgodę.

Z kolei przystąpiono do dalszej dyskusji nad Statutem kasy chorych dla pracowników miejskich.

Według projektu magistratu (paragraf 5) „bezpłatna pomoc lekarska oraz zasiłek pieniężny w chorobach, połączonych z niezdolnością do pracy, udzielane są do dnia wyzdrowienia, nie dłużej jednak, niż w ciągu 26 tygodni. Zasiłek liczy się

ceptowana i z dnem 15 b. m. nabiera mocy prawnej. Dostojny tekst tego traktatu zostanie niebawem opublikowany.

Odezwa do narodu rumuńskiego.

BUKARESZT, 10.V (w.) W związku z zawarciem pokoju bukareszteńskiego — rząd rumuński wydał odezwę do narodu treści następującej: Pokój, noszący miano bukareszteńskiego, został podpisany w dniu 8 maja, o godz. 12 w południe. Wszystkie kwestie sporne, jakie istniały pomiędzy Rumunią a państwami, z którymi pozostawała ona w wojnie, zostały uregulowane. Stosunki normalne z temi mocarstwami zostaną niebawem wznowione, a Rumunja zaimie obecnie stanowisko ścisłej neutralności.

Przeszkody, stojące na przeszkodzie do spokojnego i pomyślnego rozwoju naszego państwa, zostały ostatecznie usunięte i Rumunja, opierając się na swych niezmiennych przez wojnę ustawach konstytucyjnych, przystąpi do leczenia ran, odniesionych w ciągu wojny.

W sprawie listu gen. Maurice'a.

LONDYN, 9.V (w.) — Ag. Reutersa donosi, że wczoraj w Izbie niższej wobec szczególnie wypełnionych łóż poselskich, zabrał głos Asquith w sprawie listu gen. Maurice'a.

Asquith zaznaczył na wstępie, że cała sprawa — w gruncie rzeczy dość prosta — w przeważnej części robi wrażenie nieporozumienia. Pożatem mówca zaprzeczył, jakoby miał zamiar wyrazić rządowi brak zaufania, gdyż, o ileby uważał za swój obowiązek wyrażenie nieufności obecnemu gabinetowi — to miałby od wagę uczynić to w niedwuznacznej formie, nawiązując do listu gen. Maurice'a, Asquith dodał, że autor listu niezawodnie wleźniał, że sprawa tych rewelacji stoi w poważnej sprzeczności z przepisami służbowymi i grozi ona jego całej przyszłości wojskowej.

Zmiana kursu.

BUDAPESZT, 9.5. (w.) Na wczorajszym posiedzeniu grupa Andrasiego, w skład której wchodzi 4 posłów, oświadczyła, że występuje ze związku partji rządowych, do którego należała dotychczas.

Śmierć gen. Rennenkampa.

WIEDEŃ, 9.5. (w.) Doniesienie prywatne „Nord. Allg. Ztg.“ głosi, że rosyjski gen. Rennenkampf został zamordowany w Taganrogu przez bolszewików.

Przed ewakuacją Ypern.

GENEWA, 9.5. (w.) Dzisiejsze doniesienie Ag. Havasa zapowiada rychłą ewakuację Ypern. Doniesienie to wyraża obawę, że linja Olytete—Vormerzelle może być przerwa-

na. W tym wypadku ewakuacja byłaby już niemożliwa. Z wyjątkiem kilku punktów, wróg prawie wszędzie już opanował dostęp do miasta.

Zycie robotnicze.

Organ stowarzyszeń chrześcijańskich „Pracownik Polski“ na temat kierownictwa w stowarzyszeniach zamieszcza szereg uwag, z których najciekawsze przytaczamy poniżej:

„Każde Stowarzyszenie katolickie ma swoich patronów czyli opiekunów. Patronowie Stowarzyszenia, jak wiemy, należą do stanu kapłańskiego.

Zadajemy sobie pytanie nadzwyczajnej wagi, choć takie drażliwe: Czy ks. ks. patroni są potrzebni w Stowarzyszeniach robotników chrześcijańskich?

Odpowiedź nasza brzmi: Są potrzebni dla dwu względów: dla kierownictwa w Stowarzyszeniach nowo otwartych lub składających się z młodzieży niewyrobionej, a powtóre, są potrzebni dla kontroli zwierzchniej w Stowarzyszeniu rozwiniętym, gdzie ludzie umieją pracować samodzielnie.

W niektórych Stowarzyszeniach patron pozostawia członkom swobodę działania. Baczy on jeno na chrześcijański charakter Stowarzyszenia.

Patron odgrywa rolę naczelną nie dlatego, żeby trząść Stowarzyszeniem, a do głosu nie dopuszczać robotników, lecz dlatego, że on jest najwyraźniejszym, jako kapłan katolicki, przedstawicielem chrześcijańskiej organizacji, że w nim się skupia ten umiarkowany postęp, którego jesteśmy wielbicielami, przez niego społeczeństwo nierobotnicze nabiera zaufania do warstwy robotniczej.

Dzwoniąc tedy na potrzebę patronów w Stowarzyszeniu robotniczym, nie zapominajmy o ich prawicach — wicepatronach. Ci powinni być brani zarówno z pośród księży, jak i świeckich — czy robotników, czy inteligentów.

W Poznańskim są już wicepatroni świeccy, robotnicy. U nas to samo niech się rozwine, tak, żeby można Stowarzyszenie otworzyć z wicepatronem na czele, choćby miejsce patrona miało jakiś czas wakować.

Zawsze zapamiętajmy o celu: celem robotników jest wyzwalenie się w duchu chrześcijańskim. Robotnik wyzwala się oświatą i samopomocą.

Artykuł swój „Prac. P.“ kończy tak:

„Ks. patron musi być w Stowarzyszeniu, ale Stowarzyszenie nie może rozpocząć pracy, mając tylko jego zastępcę — na wicepatrona.“

OGŁOSZENIE.

Dyrektor II Polskiego Gimm. Filologicznego

w Łodzi, Placowa Nr. 13,

zawiadamia niniejszym, że egzaminy wstępne do wszystkich klas (z wyjątkiem ósmej) odbędą się przed wakacjami w dwóch terminach: 21, 22 i 23 maja oraz 3, 4 i 5 czerwca r. b. od godz. 9 rano.

Podania przyjmuje kancelaria Gimnazjum codziennie za wyjątkiem niedziel i świąt, od godz. 9 rano do 1 po poł.

Przedsiębiorstwo przewozowe

M. LENTZ

Przejazd Nr. 2. - - Przejazd Nr. 2.

Specjalność: **Załatwianie przeprowadzek w kraju i zagranicą oddzielnymi wagonami, bez przeładowania.**

Zarząd Cnojeńskiego T-wa Pożycz. Oszczędnościowego

zawiadamia niniejszym p.p. członków, że w niedzielę dnia 12-go maja r. b. odbędzie się o godz. 10 po poł. w fabryce W go I. Johna przy Ragowskiej № 140,

Ogólne Zebranie

na które uprzejmie zaprasza p.p. Członków.

Zarząd.

Wejście za okazaniem książeczki członkowskiej.

Komitet Opieki nad Dziećmi Gruźliczemi

przy Wydziale Dobroczynności Publicznej w Łodzi **poszukuje** dla 2-ech Domów Zdrowia, chrześcijańskiego i żydowskiego

2-ech lekarzy z pensją 3600 - - i 2400 mk. rocznie.

Oferty pisemne przyjmuje biuro komitetu, **Piotrkowska 96,** do 25 maja r. b.

Rutynowana nauczycielka

przyspasabia na stopnie celujące do wszystkich klas szkół średnich. Specjalność: język niemiecki i matematyka. Analfabetów wyucza w krótkim czasie polskiego, niemieckiego i arytmetyki do buchalterji.

Benedykta 14 m. 23.

Kursy Handlowe

Stanisława Lipińskiego

Wykłady na letniej grupie rozpoczną się **22 maja**

Kancelarja otwarta codziennie od 6 i pół — 8 i pół wiecz.

ul. Piotrkowska № 157.

Dr. Leon Szayerowicz

po powrocie z Rosji wznowił przyjęcia,

Choroby wewnętrzne i kobiece Godziny przyjęć od 10-ej do 12-ej i od 4-ej po poł. do 7-ej.

Piotrkowska № 82.

Lekarz-Dentysta

H. Lewita

Choroby zębów i jamy ustnej. Przyjmuje od 10—2 i od 4—7.

Piotrkowska № 17.

Akuszerka

z dyplomem Cesarskiej Akademii medycynej w Piotrogródzie, praktykująca 20 lat, przyjmuje. Dla pań przyjezdni; osobny lokal „masaż“ Piotrkowska 132 m 14 —

Siwe włosy

odzyskują pierwotny kolor po użyciu „**Wody Pelanin**“. Woda ta nie farbuje, lecz przywraca naturalny kolor włosów, nie zawiera tłuszczu ani osadu, nie brudzi przeto skóry. **Zadać we wszystkich składach.**

ŚWIERZBĘ

Szybko leczy mydlana, „**Maść Pra HEBDY**“ w stołkach na 1—3—12 osób. Nie plami bielizny, ma przyjemny zapach. **Zadać wszędzie. Skład główny Tow. Akc. Fr. Karpiński w Warszawie Elekoralna Nr. 35 Łódź, Lipiński Orla 3.**

Dr. J. Mogilnicki

powrócił.

Choroby dzieci.

Przyjmuje od g. 3 do 5 p. p. **Sienkiewicza Nr. 37.**

OGŁOSZENIA DROBNE:

Adam Jóźwiak zagubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi.

Akuszerka Marja Kubiaka przyjmie Piotrkowska № 199—9

Biard dąży (sześćożny) dosprzedańcia Konstantynowska № 88.

Ciechocinek, Pensjonat A. Rozenbaumowej otwarty od 1 maja w willi „Pod Sienkiewiczem“, Kuchnia wykłintna, obfita. Ceny przystępne.

Dwie maszyny szata oszklona i skrzypce do sprzedania. Długa № 19, m. 3.

Kooperatywa „Wyzwolenie“ poszukuje sklepowego z kaucją. Tylko rutynowani reflektanci mogą się zgłaszać. Oferty składać Piotrkowska 202 Wyzwolenie.

Meble różne można dostać najtańiej po zwitęciu magazynu. Piotrkowska 120—9.

Marjanna Bajon zagubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi.

Mikołajczyk Józef zagubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi.

Poszukuję pokoju umeblowanego w śródmieściu od 15 maja. Oferty z podaniem ceny i adresu do adm. „N Kuri Łódzk“ sub „pokój“.

Sekretarz gminny poszukuje młodej i energicznej gospodyni do zarządu domem, Zgłaszać się listownie, Adres: p. Wełg, wieś i gmina Brzeźno poczta Sieradz.

Skradziono legitymację chlebowa, wydana dla 3 osób z 15 uczestku na imię Tomasz Mosieniaka.

Wdowiec bezdzietny, obeznany z elektrycznym motorem poszukuje jałlegokoiwiak zajęcia. Wiadomość w adm. pisma pod „Wdowiec“.

Wózek ozietcinny do sprzedania Wiadomość: Konstantynowska 49, Ostrowski

Zaginęła książeczka reza-wistki, wydana za № 720 na imię Sennel Braun zamieszkały przy ul. Jakóba № 6.

Zaginął dowód № 207496—208769 Oddziału I Łódzkiego Warszawskiego Akcyjnego Towarzystwa Półstokowego. Zachodnia № 31.